

Okuma Grubu Üyelerinin Değerlendirmeleri

Merih Sütlaş:

Feminist külliyet konusunda fazla deneyim sahibi olduğumu söyleyemem. Dolayısıyla bugün üzerinde tartışacağımız konuların zihin açıcı olacağına inanıyorum. Kitabı zevkle okudum, çoğu bölümde kendi kendimle tartıştım, eğlendim. Politik bir konuyu didaktik bir anlatıya düşmeden, mizahi bir dil ve güzel bir kurgu ile anlatmış. Ana karakter Viviana'ya yapılan suikast ile başlayarak okuyucunun merakını hep canlı tutmuş. Onun komadayken aklına düşen nesnelere tetiklediği anlılarla diğer karakterlerin hikayelerini bir bir açması, aralara serpiştirdiği gazete haberleri, toplantı çağruları, notları da bence metni akıcı kılmış.

Yazarın yaşam öyküsüne baktığımda mevcut düzen ile hep derdinin olduğunu, uzun yıllar aktif mücadelenin içinde biriktirdiklerinden yola çıkarak başka bir dünya mümkünü anlatmaya çalıştığını düşündüm. Arka kapağında yazıldığı gibi okuduğumuz gerçek dışı bir ütopya mı? 16.yy da işgalci ispanyolları kaçırmış Mitre volkanının patlamasıyla ortaya çıkan gazların erkeklerin testestoran seviyelerini düşürmesi ve kadınların iktidara gelişini kolaylaştırması (kaldı ki metefor olarak kullanmış) dışında eril ve baskıcı iktidar, yozlaşma, yolsuzluk, yoksulluk, cinsiyet ayrımcılığı, kadına yönelik şiddet sadece Faguas'a özgü olmayan tam da yaşadığımız dünyanın gerçekliği. Yazarın "kimse başkasının aklıyla öğrenmez" diye bir savı var, bu yüzden devlet kurumlarındaki yani politika yapan ve uygulayan mercideki erk(ek)leri evlerine gönderiyor. Toplumsal cinsiyet rollerindeki bu altüst edişin her iki cinse de öğreteceği şeyler var. Erkeklerin evlerine hapsolmuş görünmeyen kadın emeğini deneyimleyerek idrak edeceklerini, kadınların ise geliştirmelerine fırsat verilmeyen yönetim becerisi ve özgüveni kazanacaklarını düşünüyor. Faguas küçük bir yer, oy veren kadınların ve fikri destekleyen erkeklerin de katkısıyla iktidara gelmeleri çok da ütöpik değil. Dünyanın değişik yerlerinde komün pratikleri var. ESP'nin isminden ve kuruluş sürecinden başlayarak, seçim kampanyası, parti manifestosu, karşılaştıkları sorunlara geliştirdikleri çözümlerle yazar okuyucuyu tartışmaların tam da ortasına çekiyor.

Öyleyse sorayım;

- * Yine kitabın arka kapağında yazdığı gibi yazarın derdi "erkeksiz bir düzen yaratmak" mıdır?
- * Asıl sorun iktidarın tek bir cinsin elinde olması mıdır? Yoksa "iktidar olmak mıdır?"
- * "neden olmasın" dediğimiz noktalar?

Şule Dandik:

Gioconda Belli nin eseri. Yazarımız 1948 Nikaragua Managua doğumlu varlıklı bir ailenin kızı. Tıp eğitimini çok istemesine rağmen Philadelphia da gazetecilik eğitimi almış bir yazar aynı zamanda şiiir ödülü de kazanmış bir şair 1979 devrimine kadar Somoza yönetimine karşı Sandinista ulusal cephesinde mücadele etmiş bir kişi 1990 dan beri Managua ve Los Angeles'da yaşıyor Kitapta erkeksiz bir düzen yaratılmak istediğinden bahsediliyor. Kadınlar tarafından kurulan erotik Sol parti yoluyla, yolsuzluk ve haksızlıklarla başa çıkmak için aynı zamanda mizah gücünden de yararlanılarak hemcinslerinin yaşamını değiştirmek isteyen kadınların mücadelesinin anlatıldığı bir ütopya. Romanın baş kahramanı Viviana nın en büyük hayali tankları pembeye boyamak yozlaşma o kadar güzel anlatılmış ki yaratılmak istenen kadın Egemen bir topluma İmrenmemek mümkün değil. Hem şimdiki zaman hem geçmiş zaman aynı anda anlatılıyor kitap bittiğinde Şu soru aklıma geldi erkeksiz bir toplum yaratılmak isteniyor Peki soyun devamı nasıl olacak.

Cevat Onursal:

Yazarla tanışmama, kitabı -hem de ilk baskısı nda -okumama vesile olduğu için Mustafa Hocama teşekkür ederek başlamazsam olmaz. Kışkırtmalardan ve dayatmalardan kendini arındırabilmiş her erkeğin feminist olması gereğine, bu bilince lav patlamasına bağlı testosteron azalmasına gerek kalmadan(!) ulaşmasına, bu bilincin bireysel ve toplumsal huzur için gerekli olduğuna inanırım. Kitabı, gerçekleşmiş bir ütopyanın ,kazanılmış bir "Kurtuluş Savaşı "nın kahramanlarının maceralarını birinci ağızdan dinlercesine coşkuyla okudum. Okuru zorlamayan kurgusuyla, evrensel temasıyla, temayı destekleyen, basın, adalet, gelir dağılımı, egemen ahlâk, kadın sorunları, annelik,

eğitim modeli, antimilitarist iletleri vb. öğelerle okurlarının hiç de yabancı olmadığı insanlığa normalmiş gibi dayatılan anormallere ,evrensel sorunlara değinen, umut aşılayan pozitif bir kitap. Karşı cinsle yaşanan ilişkinin, Emir-Viviana ilişkisinin anlatıldığı bölümlerde ilişkinin kutsanmış onurlu halini okumanın hazzını yaşarken, ensest ve tecavüzün anlatıldığı bölümlerde ise yaşanan vahşetten utanç duydum ve okurken çok zorlandım. Keyifle okuduğum bu kitap şu soruyu bir kez daha sormama neden oldu: G , daha ne zamana kadar gücü ele geçirenin ,doğasındaki gizil faşizmin açığa çıkmasına neden olacak?

Fatoş cal:

"Biz de deneyimlesek keşke" dediğim bir roman oldu aslında topk- gerçek- olabilirse ki, -kitap olabileceğin şablonu- dünyanın gl bahçesi olabileceğini dşndrtt. Daha sağlam, kalıcı politik kadın önermeleri gerektiriyor. Program, tüzük ve seçme seçilme sistemi üzerine konuşulabilir. Karakterler zellikle Vivi'nin, okura mkemmek, eksiksiz bir karakter olarak sunulması ilginç.

Ayşen Mert:

Kadınlar lkesi isimli iki topya kitabı okudum, ikinci kitap birinciyi tartışırken bir bakış acısı getiriyor, erkekli ve erkeksiz iki kurgu feminist topya.

Ütopya; hiç bir zaman ve hiç bir yerde kaynaklı olduğundan konuya pek sıcak bakmam, benim işim gerçeklerle ve gerçek olabileceklerle tüm ütopyaların bir ortak noktası var, birinin ütopyası diğerinin distopyası olmaya müsait.

Gioconda Belli/ kadınlar ülkesi; kadın ve erkeği bir arada tutup erkek tarafının düşük seviyeli testoron hormonu kullanarak, ESP iktidara taşıyıp, yolsuzluk, haksızlık, maço tavırları ortadan kaldırıp, erkeğe kadın işlerini dayatarak, kadını erkek gibi ekonomik alanda ikili ilişkilerde güçlü kılarak bir düzen kurmak, yanardağ da patlayınca hareket parlamış oluyor ve düzen kuruluyor, başkanın yoğun bakımda kalması ile başsız kalan parti kendi içinde , topluluk kendi içinde sorular içinde boğuluyor ve görüyoruz ki darbe hep pusuda, memnuniyetimiz, memnuniyetiz olmuyor, dünya içinde herkesi mutlu edecek bir düzen olduğunu düşünmüyorum, farklar renkler olmalı, farkları gidermek de baskı ile olmamalı ama oluyor, topya da bir baskı sonuçta eşitlik sağlamak bir baskı işi... Yani topya zor be yaww!! Bu yüzden hep kitaplarda kalmış.

Genel olarak kitabın kurgusunu beğendim ama çevirisi o kadar da iyi değil geldi bana, rahat okudum, geri dönüşleri dengeli, kahramanlarını akılda kalıcı, zamanın akışı iyi geldi.

Kimler topya boyutunda düşünür, kaç kişi onu onaylar, kaç kişi ütopyada yaşamak ister?

Ütopya dar zamanların geniş hlyası mıdır? Ütopyaların ıkış sebebi ezilenlerin ezen olmak istemesimidir? Ütopya olsa süresi ne olur? nce hayaller ölür, isimli bir kitap okumuştum geniş günlerimde, sonsuza kadar yaşatılan hayaller bir gün olası bir ütopyayı beslerim? Hayaller kuşaktan kuşağa geçer mi? Bu geçişler iyi yönde besleme olur mu? Yani demem o kiii; topya ütopyadır, gerçek dışı ve ii olması fark etmez.

Esra Aymutlu:

Kitap hakkında görüşlerim sizlerden biraz farklı. Bugüne kadar okuduğumuz kitapların edebi değerini bu kitapta bulamadım. Hele hele Proust'tan sonra... kitabın konusu günümüzle örtüşüyor 46'larda yaşananlar bugünün Türkiye'sinde 2020'lerde hala yaşanıyor. Kitapta işlenen cinsiyet ayrımcılığının olmadığı bir devlet ve bunu oluşturmak için kurulacak bir kadınlar partisinin Erotik Sol Parti'nin oluşumu. Neden Erotik? Eşitlikçi bir düşüncede kadının Erotik olarak dile getirilmesi, sanki bu bir üstünlük vasfıymış gibi kadınlar tarafından topluma sunulması ironik bir durum. Aynı zamanda erkeklerinde testorejenlerinin istenmeyen nedenlerle azaldığı bir dönemde cinsel üstünlüğün olmaması gerektiğini düşünüyorum. Bu kitabın başlarında Viviana'nın ölçüsü çok büyük göğüslerinden kurtulmak istemesi, sonradan bunu fırsata çevirip erkeklere karşı yaptırım gücü olarak kullanması...

Semra Kılıtepe:

Kitabın ilk 50 sayfasında içine girmekte oldukca zorlandım. Belli'nin kitabı elime iki gün önce

ulaştı, okunması kolay bir kitap. Bana göre kitap, iktidarı eline geçirenin bunu karşı cinse gücünü göstermeye yarayan bir araç olarak kullandığı, geçmişin intikamını almaya uğraştığı, tek tarafın mutluluğu üstüne kurulmuş bir ütopya... İlle bir ütopya isteseydim bu tüm insanların özgürce ve cinsiyet farkı olmadan yaşayabileceği bir dünya hayal etmek olurdu. Kuvvetlinin zayıfı ezdiği bir dünya zaten yaşadığımız dünya değil mi... Galiba asıl sorun iktidar olmak ve onu elinde tutabilmek... Yaşadıklarımız bunu göstermiyor mu

Nuray Turhan:

Haksızlıklara, hukuksuzluklara ve çürümüşlüğe karşı bir duruş sergileyip temizlik hareketine başlayacağını söyleyeyek iktidara gelen kadınların ütopyik hikayeleri başta çok hoşuma gitti. Hatta cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle yıllar içinde içimde oluşan intikam duygularının açığa çıkmasına bile neden oldu. Başlarda dişi bir iktidarın eril bir iktidardan daha iyi olmasını beklerken, ilerledikçe eşitsizliğin iki türlü de aynı olduğunu gördüm. Fakat sonlara doğru devletin erkekler üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmasından fazlasıyla rahatsızlık duydum. İktidar ve gücün akıllarını başlarından almasından korktum.

Bu kitap kadınların şimdiki dünya düzeninde maruz kaldığı baskıyı bana erkekler üzerinde gösterdi ve pek çok soru sormama neden oldu.

Sevgi Çifter:

Kadınlar Ülkesi, okuduğum aynı adı taşıyan ikinci kitap. İlk okuduğum Kadınlar Ülkesi, Charlotte Perkins Gilman'ın 1915'te yazdığı ütopyik romanı. Bu yüzden Belli'nin romanını okumam boyunca karşılaştırma yapmam kaçınılmaz oldu.

Kadınlar Ülkesi'nin ana derdi, hepimizin daha doğrusu dünyayı kadın bakışı ile algılayanların bildiği dert: Ataerkil toplumda, anne ve eş olma rolleri ile ev dışında çalışmak yerine evde çocuk-yaşlı bakımı ve ev işlerinin toplumsal olarak kadınlara yüklenmesi. Anahtar cümle ise "Kadınlar için evden çıkıp çalışmak, onları ikiye ayırmadan mümkün olmalı."

Belli bu sorunsalı, tüm kalıpları zorlayarak ütopyik olarak kurgularken, zaman zaman öğretici bir dile kayıyor ama bu durum göze batarak rahatsız etmiyor.

Kitabın ilk başlarındaki betimlemeler, kadınlık, annelik, ev işleri üzerinden gidiyor. Hani diyorsunuz, kadın partiydi! Hem de feminizm falan diyorlardı. Yine annelik, yine kadınlık, yine ev işleri... Başkan Hanımın, kitlelere hitap ederken aklından geçenler bile tamamen anneliğe, çocuklarıyla geçirdiği zamana ait. Yani bir erkeğin konuşma yaptığı kürsüde aklının ucundan bile geçmeyecek konular.

En iyi için çabalarken, yanlış sonuç doğurabilecek yollara sapılabileceğini, en beklenmedik anda beklenmedik sürprizler olabileceğini, sorunları gidermek, eksikleri tamamlayabilmek için sürekli mücadele gerektiğini, yapılmak istenenin kadın partisi kurmak, kadın başkan seçmek değil, kadın gücünü var kılmak olduğunu, sömürülerin en eskisi olan kadın sömürüsünü kelime kelime, cümle cümle anlatıyor Belli.

Çağın tanıklık eden Belli'nin Kadınlar Ülkesi'ni, kısa sürede, merak ederek, heyecanla okuyup bitirirken, 'tecavüzün cezası ne olmalıdır?', 'hedeflenen amaç için kirli kampanyalar gerekli midir?', 'işleri ne oranda tersine çevirebiliriz?', 'iktidara her gelen mutlaka güç kullanmalı mıdır?' gibi güncel sorular kaldı aklımda.

Aliye Zorlu Mit:

Kolay okunan bir kitap diye yazmıştı Sultan. Edebiyat yapma kaygısının ağır basmadığını düşünüyorum ben de.

Amerika'da alınmış iyi bir eğitimin üzerine boşluk bırakılmayan sağlam kurgulu anlatımla kotarılmış. Viviana'nın hayatını ve yaşadığı süreci objeler üzerinden çağrışımla aktarma fikri romana çok iyi oturmuş. Okurken kendime sorular sordum. Cevap verebildiklerim oldu, susup kaldıklarım da. Latin Amerika'daki kadınların analitik düşünme becerilerinin gelişkin görünmesinin kiliseyle bağlantısı olabilir mi diye geçti aklımdan. EPS çevresinin kadınları burada söz edilen, eğitim tornasından geçilmiş ama.

Sf:141 Edebiyata bak: Şüphecilik ve ironi günümüz romanlarının geçer akçesi. 2.dünya savaşı sonrası yaşanan bollukta dünyayı sallayan yazarlar şimdi geçmişteki hallerine gülmek istiyorlar. Onları suçlamıyorum. Kayaya çarpmak kötü hissettirir. Bu sözler üzerine düşünülebilir mi ya da düşünen oldu mu bilemiyorum ama sanki dönemlerin etkisini işaret ediyor gibi.

Yazarken aklıma geleni de not edeyim. Elimizin sürekli klasiklere gitmesi; aydınlanma dönemi sonrası hızlı değişimin taşları sürekli oynatmasının insanda yarattığı huzursuzlukla bağlantılı olabilir mi? Bu başı sonu belli değil cümleleri söylerken; aydınlanmaya ilişkin duyduklarım geçen yıl yapılan dört haftalık sunumlardan ibaret. Sezme de bir yere kadar aslında.

Kissenger'in en iyi sözünü de yazmasam olmaz. Cinsler arasında savaş olamaz çünkü düşmanla münasebet çok fazla. Lastik gibi. Daha ne diyeyim.

Feride Cihan Göktan:

Kitabı keyifle ve çabucak okudum ..Tabii ki edebi bir eser değil ..Ama günümüzün yarası hepimizin yarasına dokunuyor ..Yukarıda yazdığım gibi faguas ülkesinin gerçeklerinin hayal dünyamızı parçaladığı tespiti bu ülke ve birçok ülke için geçerli bir tanımlama ..kurgu çok provakatif ama gerçek hayata geçerse yani tam olarak geçerse gerçekten bir kadın ülkesi veya kadın dünyası olursa neler olur??? Daha mı iyi olur??? BilemedimNuray'in dediği gibi bazı yerlerde cevrimisel hatalar var ...

Bir arkadaşımız filmi çevrilirse nasıl olur demiş? Hatta güzel olur demiş. Bence güzel ama sıradan bir film olur ..Dedim gibi duygusal ve düşünsel bir derinliği yok.. Ancak günlük hayatta hissettiğimiz erkek kadın eşitsizliğine hepimizin bildiği öğeler üzerinden değinmiş... Arada güzel tanımlamalar ve düşündürücü şeyler yok değil... Ben de Gioconda Belli ile tanıştığıma çok memnun oldum ..

Fusun Arda:

Gioconda Belli'nin 2020 yılında yayımlanan Kadınlar Ülkesi, ülkedeki pasif bir yanardağın aktif duruma geçmesi ile saçtığı gaz, kül, toz, lavlarla birlikte ülkenin erkeklerin testosteron düzeylerinin düşmesi sonucu değişen hayatlarını ve kadınların hakim olduğu yeni düzeni anlatır. Anlatımın başlangıcında uzun süre sessizce yerin altında sessizliğini koruyan volkanın aktif hale geçişi, ülkede kadınların da gücünü ortaya çıkarması yönünde bir ön anlatı ya da metafor gibi düşündüm. Kadınların o güne kadar saklı kalmış güçlerinin ortaya çıkacağını muştuluyor adeta. Feminist Ütopyaların ilk örneklerinden Charlotte Perkins Gilman'ın Kadınlar Ülkesi (1915) adlı kitabı radikal feminist bir bakış açısıyla yazılmıştır.G. Belli'nin Kadınlar Ülkesi'nden neredeyse yüz yıl önce yazılmış olan bu romanda, ataerkil düzenin yıkılmasının ancak evlilik ve özellikle de aile kurumlarının ortadan kalkması ile mümkün olacağını ileri süren bir yaklaşım vardır. Gerçi anneliğin kutsandığı görüş tarzı radikal feminizme uymasa da çocukların komünal bir yaşam tarzı içinde büyütüldüğü bir ütopyadır. ülkede erkek yoktur. Üreme erkeksiz partogenez yoluyla olur G.Belli'nin Kadınlar Ülkesi için ütopya demek mümkün mü bilemedim. Ütopya adından anlaşılacağı gibi olmayan bir yer ancak G. Belli, yaşadığı Latin Amerika ülkesi gerçekleri ile kurmuş anlatısını Ütopya olacak tek şey belki aktifleşen volkan sonrası erkeklerin testosteron oranlarının düşmesi. Zaten hareketin lideri konumundaki Viviana da belirtiyor bunu " Kadınlar olarak farklı bir yaklaşım getirebileceğimizi düşünmek ütopya değildir" sf 99 Feminist kadınların kurduğu Erotik Sol Parti (ESP) başkanı Viviana ve en büyük yardımcıları Martina, Eva, Rebeca ve Ifigenia özelinde temsil ettikleri kadın temsillerine bakılabilir diye düşündüm ikinci okumada.....feminizm tiplerini mi temsil ediyorlar diyeceğim ama değil gibi İlk yapılan işin sokakların temizlenmesi ile başlaması bana kadınları temizlikle bağdaştıran genel düşünceye hizmet ettiğini düşündürdü. Var olan düzenin içinden, var olan yapılarda yöneticisi, yürütücüsü olarak farklı bakış açısıyla hayatlar nasıl değişir? diye düşündüm. Tüketim toplumu üzerinden ilerleyen çabalar, kadınlar çocuklara ait satılan ürünlerin markalarının yanına ESP logosu basmak(gerçi onlara desteği gösteriyor)

Özellikle sayfa 120 deki yöntemler bana basit kurgular olarak göründü. Ayrıca erkekleri de aşağılayan bir bakış Heykel projesi vs çok çocukça geldi bana. Kitabı neredeyse yarıladığım yerden

şunu. söyleyebilirim. Şu ana kadar öne çıkan çalışmak isteyen kadınların çocuk bakımı nedeniyle eve bağlanması, çalışan kadının görünmez cam tavanlar nedeniyle işinde ilerlemesinin önlenmesi. Herkesin "mutluluk" üzerinden yola çıkışları yine yaşadığımız sisteme ait bir illa "mutlu" olmalısın fikrine ait bir değer gibi geldi. Her an mutlu olmak gerekiyormuş gibi dayatılan düşüncenin izlerini gördüm. Asıl metinde bu ifade 'huzur' anlamında olabilir mi acaba diye düşündüm. Gerçi şimdiki 129 da 'mutluluk' tanımı yaptılar ESP'yi kuran kadınların dış görünüşleri ile tanımlandığı satırlarda kullanılan ifadeler "Uzun bacaklar, ince bel, dik ve yuvarlak göğüsler, pürüzsüz ten, iri gözler gibi kabul edilmiş güzellik algısına hizmet etmeseydi keşke dedim. Bu kadınlar tombiş, hatta şişman, ciltleri akne skarlı, kırışık, küçük gözlü ya da patlak gözlü 21.yüzyılda yazılmış feminist bir ütopya (mı) toplumsal yaşamın değişmesi için yapılacaklara nereden bakıyor diye sorarak ilerliyorum şu an. Bitirince daha net bir şeyler söyleyebilirim. Aranızda olmak istediğim için bir şey yazmadan olmaz diye okuduğum kadarını yorumlayabildim kendimce.

Mustafa Sütlaş:

kitabın yayınevine gönderilirken yeğlenen adı "cronicas de la izquierda erótica / erotik solun günlükleri"ymiş. ancak bu ad Ana María Rodas'ın 1973 tarihli "Poemas de la Izquierda Erótica erotik solun şiirleri" adlı kadınların yönettiği bir dünyanın öyküsünü anlatan bir kitabı çağrıştırdığı için "el país de las mujeres / kadınlar ülkesi" adını almış.

neden seçtim?

bu yılın ocak ayında sel yayınları'nın yeni yayın listesinde görür görmez meraklanıp hemen ısmarlamıştım, başlayıp okumam biraz gecikti ama elime alınca keyifle ve eğlenerek okudum. yazarı ve yaşantısıyla ilgili olarak kitabın girişinde yazarların dışında bir bilgim yoktu. ama nikaragualı ve sandinistlerden olması ilgimi ve merakımı büyüten bir unsurdu. kitabı bir ütopya ve gelecek programından ziyade yazarın kendi gözlem ve deneyimleriyle birleştirdiği, geleceğe dair hayal, kurgu ve planları olarak düşündüm.

aslında uzun süreden beri kafa yorduğum konulardan birisini, "bir ülkenin tüm yönetim kademelerinin kadınlardan oluşması" fikrini, sanki olmuş yaşanmış gibi anlatıyordu roman. benim aklıma gelenlere, gerçek hayatın içinden gelen ve aslında mümkün ve gerçekleşebilecek pek çok şey katmıştı, g. belli.

sonra sevgili buket uzuner'in "balık izlerinin sesi"ni okurken kimi arkadaşların ve romanı değerlendiren başka kişilerin yorumlarında yer alan "ütopya/distopya" kavramlarına iyi bir örnek oluşturabileceğini fark ettim romanın ve o noktada da okuyacağımızı duyurdum.

bunu yaparken bir başka unsur da yine geçen yıl bu zamanlarda okuduğumuz sevgili pınar selek'in "cümbüşçü karıncalar" kitabı aklıma gelmişti. orada küçük bir grubun yaşadıkları kentte küreselleşmeye karşı varoluş mücadeleleri anlatılıyordu, burada ise bu kez "kurgusal bir ülkede" buna benzer, ama daha genel toptan bir süreç dile getiriliyordu.

kitabın okunma sürecinde bu kez aklıma charlotte p gilman'ın (bazı arkadaşlarımız anımsayacak, ondan da virginia woolf'u konuşurken söz etmiştim) aynı adlı kitabı geldi ve belli'nin kitabı kolay okunduğu için uygun olan ve bitirenlere gilman'ın kitabını da okumalarını önerdim.

kitaba dair düşüncelerim.

romanı bitirdikten sonra, belli'nin yaşamı ve nikaragua'da olan bitene dair yaptığım okumalarda burada anlatılan pek çok konunun aslında gelecekte değil geçmişte yaşandığını anladım. (bunları dile getiren bazı metinleri sizelere yolladım.) yazarın bu süreçlere dair yazdığı önemli bir kitabı daha var g. belli'nin: "tenimdeki ülke nikaragua: aşk ve savaş anıları". bu kitap henüz bende henüz yok ama bulup okumaya niyetliyim. türkçeye çevrilmiş bir başka romanı da "portakal ağacında oturan kadın" (akademi, 1993). onu da okumak sanırım güzel olacak.

bence romanı edebi biçimi olarak çok fazla tartışmaya gerek yok, çünkü klasik anlatı özelliklerinin dışında pek fazla bir özelliği yok. burada yeğlenen "habercilik" ve "polisiye sorgulama" dili bu tür yapıtlarda sık rastladığımız anlatım yöntemleri arasında sayılabilir.

ancak romanın kurgusu çok göze ve yer yer polisiye ve fantastik unsurları birlikte sergilemesi güzel. Özellikle "başkan'ın vurulması" figürü iyi yakalanmış. bunun hem bir metafor (yazarın kendisinin bu mcadeleki yeriyle ilgili), hem de romanın akıcılığını ve okunmasını sağlayan "merak unsuru" olarak kullanılması hoşuma gitti.

ikinci önemli nota tıpkı cümbüşü karınca'larda olduğu gibi yaşamda varolmayı ve değişimi sağlayan kimi basit olaylardan ve örneklerden çok etkileyici ve gerçekliği yüksek bir Őekilde söz edilmesi. adı verilmeyen bu ülkede tüm resmi kademelere kadınların getirilmesi, erkekler için bulunan destekleyici yöntemler, toplum için bulunan çözümler gerçekten değişimi arzulayan ve isteyen herkesçe ve her yerde tartışılması gereken unsurlar bence.

burada sunulan parti programı, bildirimleri, medya planlama rehberleri, kişilere dair gerçekçi unsurlar ve kimi ayrıntılar da çok hoşuma gitti, bunlar metni bence böyle bir süreçte nasıl bir yol izlenmesi gerektiğine dair adeta rehber ya da kılavuz niteliğinde karşımıza çıkıyor.

benzer biçimde mücadelenin rlş biçimi ve evreleri de çok zekice tasarlanmış. sonra aslında bunların sandinist olmayan bir başka başkanın zamanında nikaragua'da kısmen de olsa yapılan Şeyler olduğunu öğrenmek de hoş bir sürpriz oldu bana.

yazarın çok yönlü ve çok yerliliği de günümüz insanının artık bir yere bağlı bireyler değil, çıktığı, geldiği yere yönelik hoş duygular ve istekleri olsa da aslında artık bir "küresel insan" olması nedeniyle de bana ayrıca önemli geldi.

gilman'ın romanını ise "atışan ve çelişen" yanlarıyla değil ama "benzeyen/örtüşen" yanlarıyla düşünmek ve konuşmak iyi olur. onu okuyan arkadaşlara romanın devamı niteliğindeki "bizim ülkemiz"i de gelecek yıl okuyup, üzerinde konuşmayı nereim.